

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА ДОСВІД АВСТРІЇ ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОПІНГУ В СУЧАСНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ СПОРТІ

Заборовський В.В.

професор, доктор юридичних наук,
професор кафедри цивільного права та процесу
Ужгородського національного університету
<https://orcid.org/0000-0002-5845-7535>

Манзюк В.В.,

доцент, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри господарського права
Ужгородського національного університету
<https://orcid.org/0000-0003-2133-1573>

Копча І.І.,

аспірант кафедри господарського права
Ужгородського національного університету

Неодноразово предметом наших наукових досліджень були питання, що пов'язані з діяльністю професійних спортсменів [1; 2; 3; 4], зокрема, що пов'язані із боротьбою з допінгом у професійному спорті [5]. В той же час, важливим залишається й досвід зарубіжних країн, зокрема Австрії, що врегулювання даного питання

На Всесвітній конференції по боротьбі з допінгом у спорті в Копенгагені в 2003 році національні уряди заявили, що будуть вживати подальших заходів по боротьбі з допінгом разом з ВАДА. Це зобов'язання призвело до прийняття призвело до прийняття в 2005 році Міжнародної конвенції ЮНЕСКО по боротьбі з допінгом у спорті [6]. Тепер суверенні держави зобов'язані імплементувати спільно узгоджені правила в національне законодавство. У березні 2017 року 189 урядів підписали Міжнародну конвенцію ЮНЕСКО про боротьбу з допінгом у спорті. Впровадження норм і правил викладених у чинній редакції Антидопінгового кодексу ВАДА [7], зазвичай підпадає під відповідальність національних антидопінгових організацій (НАДО) і підтримується міжнародними стандартами, спрямованими на гармонізацію конкретних технічних і операційних частин антидопінгової програми. Держави мають досить широку сферу дій і в основному зосереджуються на фінансових, педагогічних і профілактичних заходах, тоді як значні повноваження щодо застосування санкцій у сфері спорту залишаються за спортивними федераціями.

Прийняття Конвенції 2005 року, як вміло зазначає Т.М. Акуленко, сприяло наданню офіційного статусу антидопінговим заходам (всі держави-учасниці

взяли на себе зобов'язання дотримуватись всіх принципів Всесвітнього антидопінгового кодексу ВАДА, який було включено до числа додатків даної Конвенції, і є його невід'ємною частиною), які спрямовані саме на забезпечення спортсменам чесних і рівних спортивних умов, і такі принципи стали частиною національного законодавства [8, с 126].

У деяких країнах, наприклад, в Австрії, національні правові санкції виходять за межі цих правил. Австрія ратифікувала Антидопінгову конвенцію Ради Європи в 1991 році і згодом заснувала Австрійський антидопінговий комітет (ÖADC), який відповідав за антидопінгову програму до створення національного антидопінгового закону (NADL) Австрії в 2008 році. Антидопінгова конвенція ЮНЕСКО набула чинності в Австрії лише у 2007 році – спочатку як частина Національного антидопінгового закону (NADL), а пізніше шляхом реформування Національного закону про фінансування спорту. Заснування NADL в Австрії, приватної компанії з обмеженою відповідальністю, є прямим наслідком прийняття, того, що тепер вона бере на себе відповідальність за реалізацію антидопінгової програми. Окрім NADL, на антидопінгову програму посилаються австрійський Закон про лікарські засоби, а також деякі положення інших законів (наприклад, положення, що регулюють обіг медичних субстанцій, призначених для використання в якості допінгових речовин).

Таким чином, санкції, передбачені Всесвітнього антидопінгового кодексу, такі як анулювання результатів, дискваліфікація, тимчасове відсторонення, фінансові наслідки, публічне розкриття інформації або публічна звітність, безпосередньо застосовуються до Австрії. Крім того, можуть застосовуватися санкції, закріплені в різних національних законах. Зокрема, національні спортивні федерації, які не дотримуються широкого переліку зобов'язань, що випливають з правил ВАДА, втраять державне фінансування. Крім того, після змін у національному законодавстві у 2008 році, NADL та австрійський кримінальний закон були реформовані і набули чинності у 2010 році. Новий NADL приймає формулювання з Всесвітнім антидопінговим кодексом (WADC 2009) і включає більш широкі санкції для спортсменів і допоміжного персоналу, які вчиняють допінгові правопорушення. Крім того, параграф 147 розділу 1а Кримінального закону Австрії тепер регулює застосування допінгу як серйозне шахрайство, що карається тюремним ув'язненням на строк до 3 років або на строк від 1 до 10 років (якщо завдані збитки перевищують 300 000 євро) [9].

На нашу думку, такий досвід стане доцільним до запровадження даної системи в національне законодавство України.

Список літератури:

1. Заборовський В.В. Надання адвокатом правничої допомоги професійним спортсменам щодо ведення переговорів та укладення контрактів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 127-133. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.21>

2. Берч В. В., Заборовський В. В., Бисага Ю. М. Зміст, спрямування та наповненість конституційно-правової гарантії права на спорт. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2023. Вип. 77. Ч. 1. С. 65-70. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.77.1.10>
3. Заборовський В.В., Берч В.В. Деякі аспекти надання правничої допомоги професійним спортсменам. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2023. № 3. С. 389-393. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.70>
4. Заборовський В.В., Ревуцька І.Е. Деякі аспекти набуття адвокатом знань та навиків у сфері спорту. *Recent advances in science: proceedings of the International Conference (Prague (Czech Republic), May 3-4, 2023).* Prague: LIU, 2023. С. 33-37.
5. Заборовський В.В., Манзюк В.В. Міжнародно-правові стандарти щодо боротьби з допінгом у професійному спорті. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2023. Вип. 76. Ч. 2. С. 220-226. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.76.2.35>
6. Міжнародна конвенція про боротьбу з допінгом у спорті від 19 жовтня 2005 року. URL: <https://en.unesco.org/themes/sport-and-anti-doping/convention>
7. World Anti-Doping Agency, accessed October 10, 2018. URL: <https://wada-main-prod.s3.amazonaws.com/resources/files/wada-2015-world-anti-dopingcode.pdf>.
8. Акуленко Т.М. Міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з допінгом у спорті: дис. на здобут. наук. ступ. докт. філософії: спец. 293 .Одеса, 2020. 200 с.
9. Кримінальний закон Австрії від 23 січня 1974 р. URL: <https://web.archive.org/web/20210608160908/https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002296>